

[Ømann.]

mærkning i finansloven til egentlig lov, berører det på finansministerens tilsagn om en undersøgelse af afskrivningernes indflydelse på det, der i offentligheden har været rejst under betegnelsen „de skattefrie millionærer“. Jeg takker finansministeren for dette tilsagn.

Jeg har i udvalget anset det for væsentligt, at skatteudvalget fortsætter sit arbejde, således at det over for befolkningen bliver klart, at det er folketinget, der tager dette spørgsmål op, og jeg takker også for finansministerens i udvalget afgivne tilsagn om at stille grundmateriale for undersøgelsen til folketingsudvalgets rådighed, således at der kan blive tale om en egentlig kulegravning af disse spørgsmål om misbrug af afskrivningsreglerne.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg vil gerne takke udvalget for det arbejde, der er udført vedrørende disse to lovforslag, og bekræfte de tilsagn, jeg har givet, og som står anført i betænkningen; og til den tilslutning, der nu foreligger til lovforslagene, vil jeg sige tak i lige måde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af afskrivningsloven.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om investeringsfonds.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden for-

nyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 23) findes i tidenden sp. 452, finansudvalgets betænkning i tillæg B. sp. 41).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Lysholt Hansen: Jeg kan på socialdemokratiets vegne give tilslutning til lovforslaget, men jeg vil gerne knytte nogle bemærkninger til de oplysninger, vi har fået under udvalgsarbejdet, og til de bilag, der er i betænkningen.

De valutatal, der fremgår af et bilag i betænkningen, viser, at intet ansvarligt parti kan afvise et forslag om at skabe udvej for en styrkelse af landets valutareserve ved optagelse af udenlandske lån, hvis og når det er muligt.

I forhold til vort lands samlede udenrigsomsætning er valutareserven jo chokerende lav og det ikke mindst set i relation til de tal, vi nu kender for Danmarks udenrigsøkonomi i den forløbne del af 1969.

Valutastillingen siger i sig selv ikke så forfærdelig meget om vort lands økonomiske situation. Vi så således, at Nationalbanken kunne melde om en forøgelse af valuta-beholdningen i oktober på 130 mill. kr., men vi ved jo, at forklaringen på det tilsyneladende gunstige resultat er optagelse af udenlandske lån og sandsynligvis store kapitalbevægelser som følge af D-markens opskrivning. Det urovækkende er den fortsatte vækst i det enorme underskud på vor handelsbalance. Et underskud på handelsbalancen i årets første 9 måneder på over 4,6 milliarder kr. mod kun 3,3 milliarder kr. i de tilsvarende 9 måneder sidste år er ikke alene en uhyggelig advarsel til den regering, der kom til magten bl. a. på

[Lysholt Hansen.]

løfter om at ville rette op på skævheden i vor handelsbalance, men det er også en påmindelse til hele folketinget, fordi vi efter alt at dømme må se i øjnene, at handelsbalanceunderskuddet inden årets udgang vil være vokset til henved 6 milliarder kr. eller godt 1 milliard mere end sidste år. Det betyder, at det samlede underskud på betalingsbalancen vil nærme sig 3 milliarder kr. for året 1969 mod 2 milliarder kr. i 1968.

Over for et sådant underskud på betalingsbalancen er en valutærisk stødpude på 2,5 milliarder kr. inklusive værdien af seddelguld på 232 mill. kr. og Danmarks nettotilgodehavende i Den internationale Valutafond på 653 mill. kr. så svag, at vi i socialdemokratiet kan give tilslutning til, at der skabes lovmæssigt grundlag for at øge vore valutareserver ved optagelse af udenlandske lån.

Ved første behandling sagde jeg, hvad jeg anså for årsagerne til, at regeringens økonomiske politik har ført til et så dårligt resultat, og jeg skal ikke gentage det i dag eller uddybe det. Vi får jo snart finanslovsforslaget til første behandling, og så bliver der god anledning til at uddybe problemerne. Men jeg minder om, at finansministeren i 1963 afviste et forslag om optagelse af et udenlandsk lån på 500 mill. kr. til styrkelse af valutareserven med følgende bemærkning, som jeg gerne vil citere fra Folketings-tidende for 29. maj 1963, sp. 6032. Ministeren sagde dengang som oppositions-ordfører:

„og derfor bliver reserveerne — hvad man nu end vil sige — en sovepude.“

Jeg håber, finansministeren har forladt dette synspunkt, som han har måttet forlade så mange andre synspunkter, siden han flyttede fra oppositionsstolen over i finansministerstolen. Sovepude, det er bestemt ikke det, regeringen har brug for i dag, hvilket klart fremgår ikke alene af det, jeg her har sagt om vor udenrigs-økonomi, men også af det materiale, der er indeholdt i udvalgets betænkning.

På Danske Bankers Fællesrepræsentations årsmøde for kort tid siden meddelte nationalbankdirektøren, at Nationalbanken ikke mere automatisk ville øve kurspleje på obligationsmarkedet, og finansministeren

bekræftede i det samråd, vi havde om lovforslaget, at den nuværende stramme pengepolitik ville blive fastholdt. På denne baggrund beder jeg finansministeren redegøre for regeringens motiver til den disposition, regeringen efter oplysninger i pressen har foretaget med at lade hypotekbanken bruge det D-marklån, den har optaget, til kurspleje på obligationsmarkedet i stedet for at anvende pengene i overensstemmelse med bankens sædvanlige praksis, nemlig til udlån til kommunerne.

Selv om finansministeren i finansudvalget gav visse oplysninger om denne disposition, må det være rigtigt, at folketinget nu orienteres, så tingets medlemmer ikke skal nøjes med presseforlydender om en så exceptionel ændring i hypotekbankens funktioner. Som finansministeren husker, gjorde vi i finansudvalget kraftige indvendinger mod denne disposition, og vi må finde, at det er rigtigt, at en beslutning som denne truffet af regeringen forelægges af ministeren her i tinget, så man ved, at der ikke, hvis det er sådan, er en anden nationalbank, der pludselig virker ved siden af den, der har det officielle stempel af nationalbank.

Damsgaard: Lovforslaget om en rammebevilling for den højtærede finansministers optagelse af lån i udlandet har været behandlet i finansudvalget i flere møder. Vi har haft samråd med finansministeren, hvor en række spørgsmål er besvaret dels mundtligt, dels skriftligt. Ikke mindst de sidste indeholdt så almene økonomiske oplysninger, at vi har ladet dem optrykke helt, som vi har modtaget dem, i den betænkning, finansudvalget har afgivet forud for denne behandling, og denne betænkning henviser jeg til.

Nu har hr. Lysholt Hansen på socialdemokratiets vegne givet tilslutning til lovforslaget, og jeg kan på det radikale venstres, det konservative folkepartis og venstres vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg vil gerne takke finansudvalget og de i udvalget repræsenterede partier for den tilslutning, der er givet til lovforslaget, som hr. Lysholt Hansen jo skildrede den økonomiske baggrund for.

[Finansministeren.]

Hr. Lysholt Hansen rettede til sidst et spørgsmål til mig vedrørende det af hypotekbanken hjemtagne lån fra Tyskland på 154 mill. kr. Det er rigtigt, at man i hypotekbankens bestyrelse på det tidspunkt, jeg havde samråd med finansudvalget, overvejede, som man har gjort det tidligere — vil jeg gerne fremhæve — at anbringe en del af hypotekbankens likvider i obligationer, indtil man skal udlåne midlerne til kommunerne. Og det er rigtigt, at regeringen i og for sig betragtede denne fremgangsmåde som en rimelig fremgangsmåde under nuværende omstændigheder, hvor kommunernes investeringsaktivitet og deres optagning af lån på markedet i forvejen er meget stor, således at man ikke i indeværende år skulle stille nye midler til rådighed for kommunerne. Men efter at dette var blevet omtalt i dagspressen, har man besluttet at lade de penge, der er kommet ind, disse 154 mill. kr., indestå på hypotekbankens konto i Nationalbanken, hvor de står endnu. Jeg kan i øvrigt over for hr. Lysholt Hansen fremhæve, at der ikke på noget tidspunkt er foretaget noget i denne sag eller har været nogen overvejelse i gang, som ikke har været i fuld overensstemmelse med Nationalbankens direktion.

Lysholt Hansen: Jeg vil gerne have lov til at takke ministeren for svaret vedrørende hypotekbankens eventuelle køb på obligationsmarkedet. Jeg forstår nu, at sådanne køb, efter at det var kommet offentligt frem, ikke har fundet sted. Det bekræfter ministeren nu. Men jeg skal ikke nægte, at det, at vi får oplysning om disse tanker og overvejelser i finansudvalget fortroligt, er meget ubehageligt, og jeg mener også u hensigtsmæssigt og også urigtigt. Jeg er glad for, at købene ikke er sket, men man kan jo ikke glemme, at det altså havde været regeringens tanke, at hvis det kunne være holdt hemmeligt, skulle man have brugt hypotekbanken til at lave kurspleje,

og jeg synes, det må være helt klart, at dispositioner af den art ikke kan foretages og ikke bør kunne foretages bag ryggen af folketinget, bag lukkede døre i regeringen.

Vi kan på Nationalbankens løbende balance aflæse, hvorledes Nationalbanken arbejder med køb og salg af obligationer, og da kan det ikke være rimeligt og rigtigt, at regeringen på denne måde forsøger — nu mislykkedes det — at lave kurspleje ad anden vej, fordi hypotekbanken også hører under finansministerens ressort, specielt fordi denne politik jo er direkte imod den, som Nationalbanken ellers har anvist, og som regeringen har givet tilslutning til, at man nu ikke vil lave kurspleje fra Nationalbankens side.

Jeg skal ikke nægte, at jeg synes, det er en meget ubehagelig sag. Jeg er vel vidende om, at det før har været drøftet at foretage noget sådant, og jeg ved også, at de radikale har været meget imod det, og ikke mindst derfor var vi noget overraskede over at høre, at der lå sådanne tanker, som altså skulle være hemmeligholdt. Det må være sådan, at landets økonomi ligger åben, så man ved, hvilke officielle statsinstitutioner der er købere på obligationsmarkedet. Men jeg takker for oplysningen om, at der altså ikke er sket køb.

Finansministeren (Poul Møller): Som jeg nævnte tidligere, er der ikke sket noget og har ikke været nogen hensigt om, at der skulle ske noget bag Nationalbankens ryg. Der har været fuld overensstemmelse imellem banken og regeringen og hypotekbankens bestyrelse om, at man i denne situation, hvor pengene ikke umiddelbart skulle bruges til kommuneudlån, anbragte de midler, der var ledige ved hjemtagelse af det tyske lån, i obligationer, hvilket i øvrigt i situationen havde været en ganske naturlig anbringelse. Hermed menes ikke, at hypotekbanken skulle drive kurspleje, kurspleje er jo noget andet, men simpelt hen en anbringelse på samme måde, som ATP anbringer sine midler i obligationer

[Finansministeren.]

og en række andre pengeinstitutter anbringer midler i obligationer.

Hvis jeg havde haft ønske om at gå bag folketingets ryg i denne sag, havde jeg næppe informeret det ærede medlem hr. Lysholt Hansen om det. Det er rigtigt, at jeg gjorde det og bad om, at det måtte blive betragtet som en fortrolig orientering på det tidspunkt, ikke af hensyn til folketinget, men fordi jeg frygtede, at kendskab til, at en af statens institutioner eventuelt ville købe obligationer i det åbne marked, ville kunne få en meget uheldig indflydelse på udbuddet af obligationer og fremskynde salget meget betydeligt, ligesom vi så det sidste efterår, da man vidste, at Nationalbanken ville købe udbuddet af obligationer; det fremkaldte et endnu større udbud, fordi mange sagde: lad os så slippe af med vores obligationer, mens tid er og vi kan få noget for dem. En tilsvarende tendens ville vi ikke fremkalde, men havde jeg ønsket at gå bag folketingets ryg, havde jeg naturligvis ikke orienteret finansudvalget om det. Jeg mente, det var rimeligt, at jeg under det samråd, vi havde vedrørende lånoptagelsen, gav de oplysninger til udvalget om denne sag, men jeg er blevet belært af erfaringerne og ved nu, at man ikke skal give fortrolige oplysninger, heller ikke i finansudvalget.

(Kort bemærkning).

Lysholt Hansen: Jeg vil gerne gøre den korte bemærkning til finansministeren, at naturligvis er det sket i overensstemmelse med Nationalbanken. Men det kan ikke være anderledes for os andre, end at vi må opfatte det sådan, at det var en regeringsbeslutning, som ikke skulle til offentlighedens kendskab, for ellers behøvede ministeren jo ikke at give den som en strengt fortrolig oplysning i finansudvalget.

Nu siger ministeren så — og det var jeg ked af at ministeren føjede til — at herefter kan man ikke give strengt fortrolige oplysninger til finansudvalget. Jeg husker tydeligt, at det var finansministerens parti, godt støttet af venstre, der meget klart afviste, at man i finansudvalget skulle modtage fortrolige oplysninger, hvis det ikke virkelig var nødvendigt, at de havde for-

trolighedens karakter — af en række årsager, som jeg ikke skal komme ind på; i hvert fald skulle økonomiske spørgsmål ikke forelægges som fortrolige, og jeg tror, det er rigtigt, at finansudvalget ikke modtager en hel række fortrolige aktstykker. Det er vi ikke tjent med, det er befolkningen ikke tjent med, og det er pressen ikke tjent med, for det giver den ikke mulighed for at orientere om tingene.

Jeg vil gerne fastholde det synspunkt, som ministerens eget parti har fremhævet gennem årene i finansudvalget, at intet aktstykke kunne modtages fortroligt dér, således forstået at man havde ret til fra de enkelte partiers side at orientere grupperne om de fortrolige oplysninger, der blev forelagt dér. Jeg ser, at justitsministeren nikker, det er nemlig den aftale, vi har, og sådan må det være. Det kan ikke være sådan, at enkelte medlemmer i dette ting får fortrolige oplysninger, som de ikke kan bringe videre til deres partier. Jeg håber sådan set, at det bliver sidste gang, vi får fortrolige aktstykker og oplysninger af den karakter her; befolkningen er ikke tjent med det, og pengemarkedet er heller ikke tjent med det.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg har noteret mig hr. Lysholt Hansens bemærkninger, og jeg har for så vidt allerede svaret på dem ved i forrige omgang at sige, at jeg er blevet belært af erfaringerne og ikke længere fremsætter fortrolige oplysninger i finansudvalget, og så håber jeg, vi alle kan være glade ved det. Og så må jeg sige, at der har ikke været tale om et fortroligt aktstykke; der har været tale om nogle oplysninger under et mundtligt samråd i finansudvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

[Formanden.]

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 26. november, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om den offentlige sygeforsikring. (Forhøjelse af grænserne for sygedagpenge og bortfald af ventetidsbestemmelser og bestemmelser om et højeste antal dage, hvori sygedagpenge kan udbetales m. v.) [af Bundvad m. fl.].

3) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde og af lov om erstatning til tilskadekomne værnepligtige m. fl. (Om forhøjelse af dagpenge og erstatninger, afskaffelse af ventetidsregler og ændring af forsikringspligtens ordning, således at forsikring finder sted i en statsinstitution) [af Bundvad m. fl.].

Mødet hævet kl. 14.07.

29. møde.

Onsdag den 26. november kl. 13.

Formanden: Efter at der er meddelt *Chr. Madsen* orlov på grund af sygdom har vedkommende gruppe udpeget *Ove Munch* til i hans sted at indtræde i udvalget angående forslag til folketingsbeslutning angående Danmarks ratifikation af Den internationale Sukkeroverenskomst af 1968. Den pågældende er herefter valgt.

Medlem af folketinget *Kurt Brauer* har meddelt mig, at han ønsker til socialministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren overveje, om det lovgivningsmæssigt eller på anden måde er

muligt at skærpe kommunernes tilsynspligt over for plejehjem?“
Spørgeren udbeder sig skriftligt svar.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Kaj Andresen* til ministeren for offentlige arbejder:

„Vil ministeren foranledige, at det udvalg, der overvejer linjeføring af hovedvejstrafikken fra Vibenshus Runddel over Nørrebro og Vesterbro mod Sydhavnen, nu afslutter sit arbejde, så en afgørelse vedrørende linjeføringens placering snarest kan træffes?“

Kaj Andresen: Det ville ikke falde mig ind at nedvurdere de bestræbelser, der udfoldes for at finde frem til de bedste løsninger på de københavnske trafikproblemer og herunder hovedvejstrafikken. Det er naturligt, at der foregår grundige overvejelser, og at man vurderer forskellige alternativer. Vi har hørt meget, bl. a. om Søringen. Der har været fremsat andre forslag, og jeg forstår, at ministeren for offentlige arbejder lader foretage en omhyggelig undersøgelse af en linjeføring over Nørrebro og Vesterbro, Forumlinjen kaldes den nogle steder, andre steder kaldes den Slumringen, fordi den passerer slumkvartererne.

Ministerens særlige interesse for netop den løsning skyldes måske, at han finder, at kombinationen af vejføring og sanering er en god idé. Jeg må sige, at jeg finder, det er en meget dårlig idé. Selv om der kan findes tungtvejende argumenter, måske trafikmæssige, for en Forumring — jeg ved i øvrigt ikke, om disse argumenter eksisterer — så vil jeg alligevel være meget skeptisk over for det rigtige i at lade en motorvej med dens udgreninger og forgreninger udradere store boligkvarterer midt i hovedstaden. Forumlinjens gennemførelse vil vel betyde, at der skal skaffes boliger til, vil jeg tro, omkring 50.000 mennesker, eller hvad der svarer til en jævnt stor provinsby, og det skal vel foregå over et relativt kort åremål. Kan ministeren skaffe de boliger i den periode, eller vil han over-